

Εναλλακτικά

Η εκσυγχρονιστική παρένθεση

ΤΟ σενάριο της «δεξιάς παρένθεσης» αξίζει μια μελλοντική υποσημείωση στην ελληνική πολιτική ιστορία της πρώτης δεκαετίας του 20ού αιώνα. Διατυπώθηκε το 2002-2003, στη φάση που άρχων και γραμματέας της Χαριλάου Τρικούπη ήταν ο Κώστας Λαλιώτης.

Σύμφωνα με το σενάριο αυτό, το ΠΑΣΟΚ, κουρασμένο από τη φθορά του χρόνου, δεν θα μπορούσε να ανακόψει τη νίκη της Ν.Δ. στις βουλευτικές του 2004. Έπρεπε όμως να τοποθετηθεί έτσι πολιτικά, ώστε να δώσει τακτικό χαρακτήρα στην ήττα. Το σχέδιο περι-

ΤΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΗ
ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

θα είχε προλάβει να αλώσει τους μηχανισμούς της εξουσίας.

Έχει κάποια σχέση το σενάριο αυτό με την αλήθεια; Έχει, ως προς το σκέλος της ταχείας κυβερνητικής φθοράς. Η φθορά μάλιστα προέκυψε χωρίς το ΠΑΣΟΚ να κάνει ιδιαίτερη αντιπολίτευση. Αναρωτιέται κανείς τι θα είχε γίνει αν το πράσινο Κίνημα είχε ξεκινήσει δυναμική πολιτική εκστρατεία κατά της Ν.Δ. από την πρώτη ημέρα α λα 1990-93...

Αλλά αυτά είναι υποθέσεις. Η ουσία είναι ότι η νέα ηγεσία δεν επέδειξε τον βολонταρισμό που προϋπέθετε το σχέδιο της «δεξιάς παρένθεσης». Από πέρυσι τον Απρίλιο, το ΠΑΣΟΚ του Γιώργου Παπανδρέου βρίσκεται σε φάση πολιτικής εσωστρέφειας και αυτοενοχοποίησης. Αντί να πέζει για εκλογές, φοβόταν ότι ο Καραμανλής θα προκαλούσε ξανά κάλπες.

Έτσι, όταν ο Πρωθυπουργός πρότεινε τον Κάρολο Παπούλια την περασμένη Κυριακή το βράδυ, ο Παπανδρέου έσπευ-

σε να συναινέσει δημοσίως πριν περάσει καλά - καλά μία ώρα. Άλλωστε, ο πρώην υπουργός Εξωτερικών ήταν ένα πρόσωπο που το ΠΑΣΟΚ μπορούσε να ψηφίσει χωρίς να φαίνεται ότι συνθηκολογεί.

ΣΤΗΝ πραγματικότητα, αυτό που φαίνεται να ισχύει δεν είναι η «δεξιά παρένθεση». Είναι η «εκσυγχρονιστική παρένθεση». Από τη δημοσιονομική απογραφή και την εξωτερική πολιτική ως τα εξοπλιστικά, ο Κώστας Καραμανλής αποδομεί συστηματικά την οκταετή διακυβέρνηση Σημίτη. Συγχρόνως εγκαθιδρύει ένα μοντέλο διακυβέρνησης με έντονα στοιχεία λαϊκισμού, με χαλαρούς θεσμούς και με έμφαση όχι στο έργο, αλλά στη διατήρηση της εξουσίας.

Αμφίθυμος είναι - το λιγότερο - και ο Γιώργος Παπανδρέου απέναντι στην πολιτική παρακαταθήκη του προκατόχου του στην προεδρία του ΠΑΣΟΚ. Ο Παπανδρέου έχει απόσταση από υπουργούς και πρόσωπα-κλειδιά του εκσυγχρονιστικού μπλοκ αλλά και από πολιτικές της κυβέρνησης Σημίτη, στις οποίες οι άνθρωποί του χρεώνουν αποξένωση του Κινήματος από τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα. Το ΠΑΣΟΚ του Γιώργου είναι αρχηγικό και, κατά μια ανάγνωση, «φεουδαρχικό». Ο δε Παπανδρέου κρατάει τις καλύτερες καρτέκλες για εκείνους που ο Σημίτης είχε στην άκρη ή στη γωνία ή εκτός τραπέζιου. Κάποιοι μάλιστα περί τον νέο αρχηγό ετοιμάζονται να ξανακάνουν το ΠΑΣΟΚ «λαϊκό».

Όπως πάντα στην πολιτική, οι επιλογές λειτουργούν συμβολικά. Επιλέγοντας τον Κάρολο Παπούλια, ο Κώστας Καραμανλής γυρίζει συνειδητά το ρολόι της πολιτικής ζωής στο 1995. Ο Παπούλιας είναι πρόσωπο-κλειδί του Ανδρείκου ΠΑΣΟΚ, ο «πιστότερος από τους πιστούς», που δεν έχασε τη θέση του ούτε στη φάση της Εκάλυψης. Είναι επίσης ο υπουργός Εξωτερικών που λειτουργεί ως έμβλημα της Ανδρεο-Παπανδρεϊκής πολιτικής, η οποία μετεμψυκώθηκε μετά το 1996 στο «πατριωτικό ΠΑΣΟΚ» που έκανε εσωκομματική αντιπολίτευση στον Σημίτη.

Ο Παπανδρέου ψηφίσε Παπούλια για τακτικούς λόγους. Έτσι όμως όπως εξελίσσονται τα πράγματα, είναι μια επιλογή που ταιριάζει στο ΠΑΣΟΚ του Γιώργου πολύ περισσότερο από ό,τι θα ταίριαζε ως Πρόεδρος της Δημοκρατίας ο Κώστας Σημίτης.

Τελικά, η παρένθεση ήταν η εκσυγχρονιστική οκταετία 1996-2004...

Κώστας Σημίτης και Κώστας Καραμανλής στην τελετή παράδοσης και παραλαβής του Μεγάρου Μαξίμου στις 10 Μαρτίου 2004. Τελικά σε πολιτική παρένθεση δεν αναδεικνύεται η δεξιά διακυβέρνηση, αλλά η εκσυγχρονιστική οκταετία...

